

Nederlands Netwerk Fertilitieitspreservatie

Vruchtbaarheid & Kanker

informatie voor vrouwelijke patiënten

Deze folder is bedoeld voor vrouwen die zich zorgen maken over de gevolgen van een behandeling van kanker op hun vruchtbaarheid. Wij hopen dat u na het lezen van de informatie beter begrijpt wat de gevolgen van uw behandeling voor uw vruchtbaarheid kunnen zijn, en welke mogelijkheden er zijn om te proberen uw vruchtbaarheid te sparen.

Sommige behandelingen van kanker hebben een nadelige invloed op de vruchtbaarheid. Het is raadzaam om voorafgaand aan de behandeling van kanker met uw internist-oncoloog te bespreken wat de verwachtingen en kansen zijn dat in uw geval de vruchtbaarheid gespaard blijft.

De ernst van de schade die een behandeling van kanker aan de vruchtbaarheid kan veroorzaken hangt onder andere af van:

- uw leeftijd
- soort en dosis chemotherapie
- plaats van bestraling
- plaats van operatie
- uw vruchtbaarheid voorafgaand aan de behandeling

Hieronder worden per behandeling van kanker de gevolgen voor de vruchtbaarheid besproken. Houdt u er rekening mee dat vaak een combinatie van verschillende behandelingen nodig is, voor een zo groot mogelijk effect.

1) Operatie

Een operatie waarbij de eierstokken of de baarmoeder verwijderd worden is van grote invloed op de vruchtbaarheid. Andere operaties (zoals borstoperaties) hebben geen directe invloed op de vruchtbaarheid.

2) Bestraling

Bestraling kan van invloed zijn op de vruchtbaarheid als de voortplantingsorganen (eierstokken en baarmoeder) in het gebied liggen dat bestraald wordt. Dit betekent dat alle straling in het onderbuikgebied (buik, lever, darmen, eierstokken, baarmoeder) van invloed kan zijn op de vruchtbaarheid.

3) Chemotherapie

Chemotherapie is een behandeling met medicijnen (cytostatica) die de celdeling remmen of cellen doden. Chemotherapie doodt met name zich snel delende cellen, zoals kankercellen. Maar ook gezonde cellen zoals haarproducerende cellen, worden door de cytostatica beschadigd.

Chemotherapie werkt door het hele lichaam, waardoor de schadelijke stoffen ook terecht komen in de eierstokken. De schade die ze daar aanrichten, kan leiden tot tijdelijke of definitieve onderbreking van de menstruele cyclus.

Ook wanneer de normale menstruele cyclus na de chemotherapie doorgaat, bestaat de kans dat u vervroegd in de overgang komt en dus onvruchtbaar wordt. De internist-oncoloog zal met u bespreken welke gevolgen de chemotherapie heeft voor uw vruchtbaarheid.

4) Hormoontherapie

Bij een hormoongevoelige vorm van kanker groeit de kanker onder invloed van vrouwelijke hormonen (progesteron en oestrogeen). Deze hormonen hechten zich aan de tumorcellen waardoor de tumorcellen gaan groeien. Hormoontherapie heeft als doel ervoor te zorgen dat de hormonen geen effect hebben op de tumorcellen.

Er zijn twee typen hormoontherapie, met een verschillend effect op de vruchtbaarheid:

Een hormoontherapie die de werking van vrouwelijke hormonen op de tumor verkleint

Deze hormoontherapie wordt meestal minimaal twee tot vijf jaar voorgeschreven. Soms zelfs nog langer. U mag tijdens

de therapie niet zwanger worden. Dit betekent dat u pas na de periode van vijf jaar aan een zwangerschap kunt beginnen. Door de hogere leeftijd is de kans op zwangerschap tegen die tijd waarschijnlijk lager geworden. De hormoontherapie zelf is niet schadelijk voor de vruchtbaarheid.

Een hormoontherapie die de hoeveelheid vrouwelijke hormonen in het lichaam verlaagt

Deze therapie is alleen mogelijk voor vrouwen die nog niet in de overgang zijn. U wordt hierbij kunstmatig in de overgang gebracht. Dit kan op twee manieren:

- Door de eierstokken met een operatie te verwijderen of te bestralen.
Door deze ingreep raken vrouwen blijvend in de overgang.
- Door hormoonpreparaten toe te dienen die ervoor zorgen dat de eierstokken geen hormonen meer aanmaken. Hierdoor krijgt de tumor cel weinig prikkels om te gaan groeien. De onderbreking van de menstruele cyclus is tijdelijk, zo lang als de toediening van de hormoonpreparaten plaatsvindt.

5) Immunotherapie

Aangenomen wordt dat immunotherapie geen directe invloed heeft op de vruchtbaarheid. Echter, het wordt afgeraden zwanger te worden tijdens de behandeling met immunotherapie. Omdat deze vaak 1 jaar duurt, kan een vrouw pas later aan een zwangerschap beginnen. Door de hogere leeftijd is de kans op zwangerschap tegen die tijd kleiner.

Kinderwens en vruchtbaarheidssparende behandelingen

Niet alle vrouwen zijn na een behandeling van kanker verminderd vruchtbaar of blijvend onvruchtbaar. Soms zijn er nog genoeg eicellen aanwezig en herstelt de functie van de eierstokken zich. In dat geval kan een vrouw, óók als ze kanker gehad heeft, via de natuurlijke weg zwanger worden.

De kans op behoud van de vruchtbaarheid is afhankelijk van uw leeftijd en welke behandeling u zult ondergaan. Het is dus verstandig om voordat u de kankerbehandeling begint met uw internist-oncoloog te bespreken wat de gevolgen zijn voor de vruchtbaarheid.

U kunt ervoor kiezen een vruchtbaarheidssparende ingreep vóór de behandeling van kanker te ondergaan. U kunt er ook voor kiezen om geen stappen te ondernemen om de vruchtbaarheid zo veel mogelijk te sparen. In dat geval laat men de natuur zijn gang gaan, ook wel 'wait and see' genoemd.

Het is belangrijk te weten dat het sparen van de vruchtbaarheid niet voor iedereen mogelijk is. Dat hangt onder andere af van uw leeftijd, of u wel of geen partner heeft en van uw behandeling.

Het is raadzaam dit goed te overleggen met uw internist-oncoloog.

Voor meer informatie over behandelingen van kanker

www.oncoline.nl

Voor meer informatie over fertiliteitspreservatie:

www.nnf-info.nl

Deze folder is tot stand gekomen met financiering van:

